

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoј mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłal
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ól khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Klž Bóh poda,
Wotpočń će. F.

• Sserbske njedželske łopjeno. •

Budyschin

5. augusta 1928

Bauken

Čištoč a nakład Čsmolerjez knižicizščezěrnje a knižarnje šap. družst. i wobm. ruł. w Budyschinje.
Wutħadža łóžbu ħobotu a plačži bėrtlětnje 108 łotych pjenjełtow.

9. njedžela po šwjatej Trojizy.

1 lišt šwj. Pětra 4, 8—11.

Čłowjek njeje ženje bóle šwólrimy i jebadłami ħo špokojicž, ħacž tehdy, hdyž w ħubjeńštwje ředži. Šchtož wjazų nima, na druhe wařhnje pyta w myřłach abo w nadžiji řa ħo dobhęč. Njeh tež řto řrócz řpyta, po woprawdžitořčji čžinicž, wón to nje-móže. To řamřne řo tež w duřhi nařcheho łuda řtawa. Wřchu-džom prošdne řpytowanje na woprawdžitořč njedžiwacž a řa něřhčo řo řahoricž, řchtož mohló we wulkej nuř řrořhtowacž. Bjes dwěla namařamų tež w nařhim łudu ředženje po wobře-dženřtwje něčžoho, řchtož je wobřajne. Ale najwjazų łudži nje-pyta řtróřbe, jednore řřchęřčanjřtwó, ale pobóžnosč, łotraž nima ničžo wjazų čžinicž i řej woprawdžitořčju, łotraž nař wobdawa; řu wofńje řižom w njebjęch žiwi a řo řamųch a řwět řapom-niřu.

Řať řłubóko dyrbi łola łud řnutfřkownje čžęřpicž, hdyž pať řtrachłiwje a tųřhne pyta a wřchitřemų řo poda, řchtož jemu wųřwobodženje łubi. Črořhmimų, řo jara wjele řnutfřkownje mořų i tomu řłuřřa, řo bųchmų woprawdže řtróřbi bųli. Štróř-bosč njeye wěz, łotraž řřchipadnje čłowjekej řama wot řo. To je wulka wuřtojnoscž, łotruž móžemų jenož řřches wobńježenje řębję řameho dobhęč. A wařne je, řo runje łón liřt, w łotřhmž řteji řrařne řłowo wo řřh řčžijanjřkej nadžiji, i dořom tať ħuřto a tať naleřnje, řaž řadųn druhi liřt wo řtróřbnoscž řęčži. Řřche-řčžijanjřka nadžija njeye móžna bjes řtróřbnoscže. Wěřo wřchitřų tať njenowanį na řiwjenje wuřtojni łudžo čžedža nam řwěřęčięč, řo njemóžemų žųle bjes jebanjřtwja řřches řiwjenje řřchitřęč: njemó-žemų břęmjo řiwjenja řnjęřč, hdyž řębi něřařke njelube wězų a

wobřejnosčę je řamųřłom njepotajimų. Móžno je, řo na tajře wařhnje něřhčořłuli ħóřke řapomnimų. Ale myřenje wotřanje myřenje! Tať ħuřto ħacž řo nam řoradži, řo řařłępicž, dyrbimų to je řačřitřim wotřęčenjom řaplacęčięč, a žųle wěřte je, řo po tajřim pucžu wjeřelsři njebudžemų. To najłęřřche w řiwjenju jenož łón namařa, řiž řo rořřudži tež jehó ħóřłosčę wıdžęč.

Tať čže to tež nařřa wěra. Njewěrimų jenož do Bóha, řiž řam je, ale do Bóha, řiž tež wřchitřo tworį, řchtož je wotłólo nař. Tať wěřę je ħacž do řiweho Bóha wěrimų, tať wěřę čžemų na woprawdžitořč ħładacž, řařřaž je, bjes řřłewjerja, bjes jeban-řtwja! Řřchetož woprawdžitořč, řwět, řtawįřų, wobřejnosčę, wřchitřo je jehó řtutf. Tu dyrbimų řiweho Bóha pytačž a hdyž jehó tu njenamařamų, jehó i žųla njenamařamų.

Budžę řtróřbi a wachųęčę i modlitwam. Modlitwa je řřche-žo najłęřřche řřuhowanje řa nařře nadžije, męńjenja a řřchęčja ħacž řębi řwařimų, wřchitře řiwje řřchęčja řiwjemų Bóhu řřchitř-njęřč, na tym wřchitřo leži. A řchtož tajře řřuhowanje rař čžini, budže na męřęę pytnęč, řo wjele řřchęčžow jehó wutrobų řo řhubi. Šdyž čłowjek řřchęd Bóha řtupi, bųwa řtróřby, potom řačžuwa druhi wolu, wolu, łotraž je wjetřřa, móžniřřa ħacž jehó wola. Čłowjek řačžuwa, řať njemdrje je, tajřej woli řrijóđł piřacž. řať dyrbjalo poprawom w řwěčę bųč.

Wěřo runje něřko je řa nař jara čžęřko, w tutej myřłi řtróřbi bųč. řańđęnosč řo tež nam řaž řly řón řda. Ale runje Bóh je to čžųł a čžinił. A hdyž řmų něřł nařtróřeni a njemóžemų to řrořhmicž, je řřnato řa nař dobre, řo wuřtróřenje řřchęd Bóhom řařo móžnje nařřu duřřu wobudži. Łón je łón móžų, řiž řhó-dži řwój pucž w řtawįřnach, řaž je řębi to řrijóđł wřať. A my řmų njemóžni, bjes njehó ničžo. Čřwójų móž řačžuwačž, řpóřna-

wacz, kelfo to mjes Bohom a nami psches to, so wopradowżitoscz pójnajeń, to rěka strósbu bycz.

Kať steji nětk i naschej nabožinu? Kať wjele nascheje par-
schonskeje pobožnosće je se žiweho saczišcēja, se strósbého saczu-
wanja sa prawoscz wězow, i praweho saczuwanja, so něšto wě-
ricz dyrbinu a kmeń? Pschesczijsanstwo wo wysokich wězach
rěči. Ale w tym nješmjerne spytowanje leži, wjele słowom rě-
čecz. Ale nabožina ničzo mjenje njewudžerži, hač hdyž
człowjek bebi w njej něšto narěči. Kať sacziuń běsche Jesuś
runje w tym, kať nahle da wón pišmatwucženemu słowo wróćzo,
jako i njemu prajesche: „Dobry mischtrje“. Wěsch, to tola tež,
ščto prajisč? hač wěsch, ščto rěka, hdyž někomu „dobry“ rě-
kam? Kať steji to potom, hdyž Jesuśowe žiwjenje bebi psched
dušchu stajim, sacziujim a pytnim, kať móž wot něho na naś
pschitkadža. Šsmu tež tať ras so prajscheli: hač wěrisč nětk to
wschitko wopradowže, ščtož je wón wěriť? a je to wschitko tať,
kať wońko bebie a w bebi namafasč? Šsmu i toho wopradowže
móž sa žiwjenje dostali, so bebi šwěrim, po tym tež kóždy woń-
miť žiwi bycz? abo kmy i tym jenož so saběrali, dofelž so nam
tať džiwoe šda. Běsche to jenož myšl, kotraž so šhubi, jako
wschědn e žiwjenje so jako sapocža? Šacž dženka njesrosunim,
czohodla je Luther prajil, so je runje přeni Artisl nascheje wěry
tať czežšo srosunicz? Ščtož we wulkej nudy rad na Boha myšli,
Boha lubuje, haj jeho runje tohodla lubuje, ščtož to samóže,
tajki hižom jara wjele samóže. A sa kohož njeje wěra do Boha
jenož hoće słowo ale žiwe saczuwanje, tón wě i tym hižom wjele
wa Bosu. Wón wě, so nad nim móž je, kotraž je wschudžom nad
nim. Njech kłodži, hdyžkuliž chze, wschudžom tamnu móž nama-
fa a w njej wostawa: w nim kmy my žiwi, kibamy so a kmy;
to je hižom, ščtož dyrbinu pschezo wopomnicz. A ščtož pschi
tym hišcže na kwoje kweđomje posłucha, wě tež, hdyž pucz wje-
dže. Je tola ras něchtón žiwy byť, i mjenom Jesuś Chrystuś,
kotryž je nam to wschitko jaśnje pschipotědať, ščtož kóždemu sa-
czuwanje a kweđomje praji: „Klužče bebi jedyn druhemu i tym
darom, kotryž je kóždy dostať, jako či dobri sastoijnizy wschelleje
hnady Božeje, a psched wschitkimi wězami mějeje mjes kóbu kly-
mu luboscz!“ Towarstwo człowjekow to je, kotrež je w bebi swja-
sane, kotrež wě, so wschitko, ščtož ma, jenož dar, jenož bójska
hnada je, towarstwo hdyž jedyn druhemu kluži, a tehodla je
Bóh kweť a człowjekow stworil.

Wěšo Bóh husto ně praji, hdyž bebi my myšlachmy, pomhacž
móz. Bóh dyrbi pschezo kwoje žohnowanje i temu dacž, so by
nasche czinjenje se klužbu byť, a dyrbinu swólnimi bycz, potór-
nje do teho swolicz, so naś Bóh tón šnjes po druhich puczach
wjedže. Čim bóle so kami pójnajeń, čim bóle jeho pytam,
čim bóle kmeń so nadžijecz, potom tež pod šudom šhonimy:
kóžde dótkanje i Bohom je žohnowanje.

Ma kaje waschnje chyzł wón runje nasch lud žohnowacz, to
njewěm. Nascha wěž je, móž dobycz, kotraž móže nasch lud
šnutkownje posłunicz; to rěka, pschede wschěm jako i Bohu
wróćzo wjescz. „Tehodla klužče bebi jedyn druhemu i tym da-
rom, kotryž je kóždy dostať, jako či dobri sastoijnizy wschellaje
hnady Božeje, lubuječe so mjes kóbu!“ Šamjeń.

Sa nowe spěwaršće.

Šdyž žiwjenje cze mam, ty wěrne,
Njech mrěje wscho, ščtož njejby ty;
Či dach so, žiwjenje wjescz kweťne,
Nětk halle wěm, ščto ty mi by.
O Jesu, mój ty dyrbišch wostacz,
Wschu luboscz tvojú chzu ja dostacz,

Kať lubje mi by klužil kam.
O rěka, kiž so i njebieš lije,
Šdyž moja dušcha i tebe pije,
Wěm, so sa pscheczela cze mam!

Kiž na kchižu by sa mnje pobyl,
Daj kpacž mojej wutrobje;
Ju jako, ty by ju bej dobyť,
Njech wschitko druge šahnje.
Ma tebi wěcznje doscz ja šmēju,
Njech w twojej luboscz so hřeju,
Ty kam w dušchi dobywaj;
Tať budu wěcznje pschekraňim,
Se kwojathm kchižom wupshchěm,
Ty wottamkneš mi Boži raj.

Tež we naś jako plonjo jaśne,
So bychmy bratram klužili.
S naś wschitkich towarstwo sežin kraśne,
So žana móž naś njedželi.
Šdyž we wschitkim bym myšle twojej,
Twój wobras noschu w dušchi kwojej,
Wschěm kasnjam tvojim posłuchny,
Tež moja luboscz wschitkim klušcha,
W ich šrudžbe mi so rudži dušcha,
Kať ty mi kam sa pschitkad by.

Šdyž pucze horja mje chzesch wódžicž,
Mi wutrobu šdžerž sežerpliwu.
Ach, klyš byjo dyrbu kłodžicž,
Šdyž žněcz ja škote kłoby chzu.
Bój sa mnu, prošysč; twojej ruzh
Šdyž klabnu, kivatej mi dužh:
Ja klynu mucžne kolena.
Mi pomhaj, so ja njewustanu;
Po krotkim šemškim běhu czahnu
Do domu wěcznoh' wješela.

Se kweťlom, i mozu psch mi wěru,
So plodam roscž da lubojnym;
Sa hałosu mje sežin, kiž kweťu
Pschi pjenku wišy winowym.
Mi škala by, ja tebe šnaju,
Mój Šbóžnik tu a w Božim raju,
Šny jakožł wěry šakladny.
Šdyž dwěl mje se štyšnosczu rudži,
Mje kweťlo twoje i njeje šbudži.
Ty khoroh' dušcha lětar by.

Mi nadžiju ty njedaj rubicž,
Kiž na twój kchiž so jakoža,
So njetrjebať wschu kchobloscz šhubicž,
Šdyž czežnoscz dušchu pschescžeha!
Njech kweť tež sa knicžomnym honi,
Mi we wutrobje so jenož šwoni
Wo tebi, moja nadžija!
Čze w luboscz chzu pytacž rjenje,
Ty njewopuschčisč kwojich ženje,
Wschat luboscz twoja njekhabla.

Twój kchiž njech ponižnoscz mje wucži,
Njech niškoscz moja pycha je.
Ščtož na myšl hordu tu so šwucži,
Psched tobu wobstacz njemóže.

Tym běda, kiž sa čješču honja!
 Štož, knježe, psched tobu so klonja,
 Ty jeha k čješči postajiš.
 Tuž scžin mje podobneho bebi,
 So tvoja ponižnosć mje debi.
 Mi njebiež' wrota wotewriš!

Š zusbj dom.

(Božracžowanje.)

Wón njesaprě, so je hlódnj. Jako běštaj do khubuškeje tola čisteje jstwiczi sastupikoj, hndže so wón sa dubowe blido, sa kotrymž bě hndał hižo džed a wulki džed. Wowka běha khwatajo kaž młoda holza do kuchiny, do komorki a sažo do jstwy a pschihotowa na blido, štož runje mějesche: Čornj khlěb, dobre kofaze młoko, jejo na butyje a čerštwu wodu, tu, po kotrejž so nanej tam w zusbje tač chynje. Wón skoži nadobo hlówu na ruzj; do jeha wutrobny sacžahny sacžowanje, kažehož hišće ženje njebe sacžował. Š zylej wutrobu, i zylej duschu čuješče, so je i zusbj domoj doščoł.

Ludžo so jara džiwachu, so je wowka wopyt došla, a to wnuka i Ameriki. Rad bychu šonili, čehodla je pschichoł a kač dołho woštanje. Ale hacžrunje njebe hordny a ludžom na wšče mójne praščenja wo Amerikj wotmołwješče, njepraji tola ženje kłowčžka wo bebi. A dokež běšče tajki mjelčatj a zusbj, njeswěri bebi tež ništo, so jeha woprašćež.

Wowka mějesche troščku staroščje, hacž budže so to jemu w jeje hětj, kotruž běchu wšče jeje džeczi sanjechale, lubicž. Ale wón bě spočojom a pschiprawi bebi kwoje lěhwo horječach pod tšechu.

„Ja waju nočju wobčežowacž!“ rjekny wón, „woštajtaj mje jenož pola bebie a mějtaj mje kuš lubo!“

Nasajtra wocžini kwoju listownju, da wowzj 100 fr., prajizj: „Nakupčje, wowka, štož so wam šda sa komorku nusne byčž! Tola mojedla njecžincze bebi žaneje hary, kym na wšchelake swučenny. Chynj waž tež prokncž, hacž njebyšče žanu draštu wot džeda kem mēla? Byč tu radj tajki kłodžik, kažkiž je wón kłodžik.“

Ač, kač so to wowka wjekelešče. Tuž njebe tola smachi podarmo khowala. Stejachu jemu kaž so bychu sa njeho šchite byle. —

„Daj bebi tež hišće njedželski woblet šschicž, kynko!“ praji k njemu a pschinjebe jemu mužowj poklad, kotryž bě psches telko lēt wukhowala. Jako wnuk kšyščešče, so je džed kufno kam šhotowił, majšče so junjo, a tu šjewi so přeni ras pozměkowanje jemu wokoło hubow.

Wón došla tež wujowe kšchle, kotrejž bě wowka kama pschadka a šchila a wšchitko, štož k narodnej draščje kšuschče. Jako bě so pschewoblekač, so jeha wowka skoro štroži, tač bě podobny na džeda w tym čažu, jako bě tutón do domu macjerje na žentwu kłodžik.

Prěnje dnj pschekłodžowasche lěž, džěšče horje na wjeršch horn Pleschivez, pomhasche pohonečam, kotřiž běchu duzj dele do dolinow. Žich pucž bě jara šrašchj. Šdnj pak bě so tač došč w Božej štworbje roshladowak, wobhlada bebi hětku bliže.

„Wona je tajka khabkata kaž ja“, šdnjny wowka, „ale nadžijomnje tu hišće wobej hromadžje pschětrajemoj!“

„a dnrhjač ju swuporjedžicž, so i wami dotraje. Wj scže hišće čžika, wowka!“

Wona so štroži, so chže nowe wofna pschiprawicž, wuhladawšchi stare. „Ssu male“, rjekny, „ty nješj jenož na tajke

swučenny! Wo to tač nješdže, kač wulke wofno je, ale wo to, što psches nje wohladaš a kažki powětr psches nje džje!“

Tuž woštaji wón wofna a swěščje je jenož i nowymi šchruSa to štaji do jstwy nowe njech tež troščku šastarške kachle, bami. Ale se jstwy štaji wón šlutniwe wohnišččo do kuchiny. Kotrejž běchu niške a kšětro šchěroke. To wšcho kaž tež došla wokoło kachlowu kawku scžini kam. Tež došla kawk a lahnu nowe nohi. Na to šmuži so tšechu wuporjedžicž.

Susanka pomhasche wujkej pschi zylm džěle. Tač hušto hacž wón wuždže, něšcto kupicž, pschinjebe jej štajnje něšcto kōbu. Ras bě na hermanfu był a pschinjebe jej dwě knižj kōbu. „Čžitaj jej“, rjekny, „potom tež namaj powjes, što w nimaj rjaneho šteji!“ Ale štoro tydžen so minj, přiedj hacž mějesche Susanka khwile, kniž čžitacž. Bě njedžela. Wowka bě kemšchi šchla; wnuk pišasche listj, a holza hndj so na nowu kawku pod jablucžinu. Ale čžim dlěje čžitasche, čžim kšutšče bu jeje lube mjeswocž. Škōncžnje kapachu kšly i mōdrj wōczkow na wocžinjenu knižku.

„Čžehodla pšakasč, Susanka?“ woprašča so wujk.

„Ač, dokež je to tač šrudno.“ Holza hišće bóle pšakasche.

Wón wša knižku. Na přenjej štronje mějesche wobrašč: muž njebe štruchku wowžku na ramjenjomaj; čžerjje šu jemu draštu rostorhale a ruzj a nošj rosdrapale.

„Šladajče, wujo!“ — tač jeha mjenowasche, — „Tu šteji pižane, kač wón woštaji na paštwje wulke šadko, dokež bě maču wowžku šhubił. Wón ju pntasche wo dnjo a w nozj, tola njemōžesche ju namacž, dokež na štajnje psched nim čžekasche. Wón pšakasche, wón wołasche: „Wowžka! Moja wowžka!“ Wón rostorha bebi draštu, tež ruzj a nošj. Ja njewēm, kač so to potom hišće dale ma, hacž je ju škōncžnje tola hišće namakal! — Mi bě to tač žel tuteho paštrja, ale pak tež tuteje lōseje, kšupeje wowžki. Ja wēm tola, so, hdnj žana i našch so šabkudži, zyle wěščje domoj njepšchindže, kšiba so mj ju pntamj. Čžitajče, wujo! Ja waž prošču! Ja dnrhju nētkle pohladacž, hdnje šu našče kacžki, so mi njebychu pschedaloko precž pluwale!“

Dokež bě jeha holza tač pēknje proškla, hndj so młōdženj pod kruschwinu. Dokoło wokoło bě čžicho kaž w Božim domje. A tam čžitasche šawišnu wo dobrj paštrju, a čžitasche ju wot špocžatka hacž do kōnza. Docžitawšchi skoži hlōwu na ruku a rospominasche. „Ja wēm“, praji nadobo hlōbočo šrudjenny, „so je tu wo Khrjštuku rēčž! — Haj, ty šj tōn dobrj paštr, a ta šhubjena wowža, to šj ja! — Ale što wšcho pomha to? — Ja tola ženje hacž k tebi njedōndu, mōj Šbōžniko, pschetož ty mje njebudžesč wjazj pntacž!“

Pōložki knihu na boč, wša klobuk a džěšče wowzj napšchēcžiwu. Šetkasčtaj so w młōdym lěžu. Wowka kēdžesche tam na šdonku a wotpocžowasche. Wón hndj so jej k nohomaj a rjekny: Wowka, powjedajče mi něšcto se kwojeho žiwjenja!“

„Što dnrhju čži to powjedacž, mōj kynko? Moje žiwjenje je kaž to žōrleschko tamle! Š Boha je pschischlo a jara wšchelako je to bylo i nim duzj; je duzj bylo mjes rōžemi kaž čžerjnemi, psches mjehki, šelenj moč kaž psches šchropawe ščatj! Ale pschezo bě njebo nade mnu, njech mi to škōncžto wješela kšwēcžesche abo njech to kšlyš desččowasche! Wěšch, lube džecž! Šdnj čžłowječ so Bohu dōwěri a jeha nihdn njepušćči, njepušćči tež Bōh jeha! Bōh njewopušćči kwoje štworjenje! To šj tač hušto w tutym lěžu wohladač, ribj pntajo. To ležachu tu po njewjedrje kšētki tač šbite, tač i pjeršchču šamjetane, so bebi mšlesche, so je to i nimi nimo!

Alle hlaj! Někotre dny posdžišcho wožiwichu šašo, šbēhachu hlōjczki a kczējachu šašo. Našch Bōh njeda šwojim štworjenjam šahinpcz! Šdnž jemu tež tu a tam hałożku abo łopjeno wotlemi, štawa šo to wšchitko i lubošcze. Ša šym jenož štara, jednora žona, ale to wēm a cžuju ja we wutrobje, šo je Bōh wšchitko i lubošcze štworik a šo wšchitko i lubošcze džerži. Šsym tola tak hušto jeho lubošcz a tež jeho trošchtowanje našhoniła!“ (Pofracžowanie šczēhuje.)

Ščtož njeby wēril.

Ščtož njeby wēril nētkle w našchim tak wukhwalenym 20. lētštotku, w kotrymž wukhomozn semje do wšcheho možneho šo tnfaja a na wšcho možne kēdžbujaja, to je to, šo šo hiščcze džēnšnišchi džēn hoitwn ša šchłowami abo njewólnikami — Šklavenjagden — wotmēwaja. To je nēšchto, ščtož dnrbjało nētkle, hdnž nimale wšchē wukhomozn semje šo kšchēšcijanške mjenuja, njemōžne bycz, a to je nēšchto, ščtož dnrbjała demokratiija, šozialismus, komunismus, mozn kotrež šo nētkle jako te jenicžke wobšbožaze wukhwaluja, tola pšchedewšchēm njemōžne šczinicž; je tola tole runje to kaž ša nje wobšebje pšchihotowane polo. Ale šda šo, šo je jim jich wjele nušnjiche, bēlch cžłowjekow Europh i „rjecžajow a i putow a i jastwa“ kšchēšcijanškeje wēry wužwobodžicž, hacž tamnych wobohich cžornuchow a druhich domorōdnich i njecžłowškich putow šchłowinštwa, njewólništwa. Tuto pak je na wšchēm požledku jenož hiščcze tam možno, hdnž kwaž kšchēšcijanškeje wēry — šo i bibliškim pšchirunanjom rēcžimny — njemōželše lud pšchēfšacž, šo by pšchewinyl nadšnježštwo a šwjaski mamonižma, pšchibōištwa, šebicžnosče, kotraž njeinaše tu wot Khrystuža tak kšutnje přēdowanu lubošcz i bližšchemu.

Šohtwn ša njewólnikami šu hiščcze w puščzinje Sahara, w Južnej Marokkowskej, w Južnym Tripoližu, w Šybiškich Dwašach, w Rio de Oro, dale w krajach Šemšow, w Abēšsiniskej, Liberiškej a Šedšhažu. Tež Rhinška ma we wēštnym šmyžku hiščcze njewólništwo, njeh tež bōle miše „tak mjenowane „domjaze njewólništwo“. Wobšebje je potajkim pšchēzo hiščcze Afrika kraj tuteje njecžłowškeje cžwile šchłowinštwa.

To wšcho pak je šdobom tež pohōn wjazn, podpjeracž Knjesowe mižionštwo mjes pōhanami, šo by mōž ewangelija pšchewinyla wutrobu a šmyžlenje tamnych ludow a tak tež njewólništwo. —

Njewólništwo, šchłowinštwo wšchat nimašch jenož w tnych runje mjenowaných kōncžinach našcheje semje, te je po žnjej šemi, pola naš niz najmjenje. Kelko džiwnyim mozam šu tola cžłowjekōjo podcžignjeni kaž njewólnikojo a šu jich šchłowōjo. Kelko njewólnikow ma jich tola wulka mōž mamon we šwojich pošwocžaných pašorach! A „Alkohol!“ Šrudnišcheho njewólnika drje šforo njenadželch, hacž alkoholoweho, kšiba šo mjes tymi, kotšiz „kwi, njecžistoščzi, njepōczžiwōščzi“ kšlužža. A njeje tež „Nikotin“ tajka mōž, kotrež dnrbja tak nēkotry a — tak nēkotra — kšlužicž w šchłowinštwe. Šacžrunje i tym niz wšcho hiščcze mjenowane, njeh je to tola došč ja džēnža. Ščto pak je žnle šwobodny a jenož w kšlužbje teho jeneho, Knjesa Jesuža? —

Žyrfej a štat.

„Šwoboda!“ W mērzu je w Lipšku šhromadžišna funkšionerow Šakškeje šozialdemokratiškeje štrony pšchijala šczēhōwazn namjet: „Žadn i (šozialdemokratiškej) štrony pšchijalušchazn funkšionar nješmē bycz šobuštaw nēkajšeho žyršwinškeho šjednocženštwa — Kirchenverein. — Nabožne šacžucža njeh šu privatna wēž; ale to, šo šozialistiški wjednik pšchijalu-

šcha šjawnō-prawennu šjednocženštwa kaž žyršw“, njemōže ša štronu bycz žana privatna wēž. Bjes toho, šo by šo šwēdomnje nušowalo, dnrbimny wocžakowacž, šo funkšionar runje tak mašo žyršwi, kotraž je džēlacžerjam njepšchēczelna, kšlužcha kaž „Štahlhelm“. — Čhžemny hnydom pšchijajicž, šo bē jich tam došč, kotšiz šo pšchēczšwo tutomu wumozowanju wobachu. Ale pomhašo to ničšo njeje! Šwoboda! A najšwobodnišchi dnrbja potajkim cži wjednižn tuteje štrony abo partēije bycz! Je dobre, šo šo tež tuto wobšamtnjenje pola naš rosšchērja. „Šozialdemokratiški Freidenker“ je je wōšjewi. Šhonišch i njeho, kaš to po prawom je šwobodu je a kaš to šozialdemokratiška štrona i žyršwi, i nabožinje šteji. —

Njedōštatt. Njedōštatt je, šo šo pruhowanja wohnjowēje woborny hušto njedželu dopōdnja wotmēwaja a tak njedželške dopōdnjo a Bože kšlužby kaža. Na to jich wjele škorži. Šdnž cži, kotšiz maja w tym poštajowacž, šami tutōn njedōštatt njewotštrona abo šo jeho nješminu, ma tola kōždn a maja tola wšchitžn to prawo, šo pšchēczšwo tomu na pšchihōdne wašchne wobrocžicž a šebi šchitacž šwoje šwobodne hōdžiny njedželškeho dopōdnja a žyršwinej wōžadže šchowacž njedželške dopōdnjo ša njemylene Bože kšlužby. Najlēpšche by wēšo bylo, njebychu-li šo hacžle tajke poštājēnija ša njedželške dopōdnjo cžinike.

Wšchelake i blisša a i dalōša.

„Šakške Bibliške towarštwo“ je wupōžlalo šwoju rosprawu wo lēcze 1927. W tutym lēcze je wupōžlalo 14 238 biblijow, 10 560 nowých šakēnjow, 32 012 wšchēlch džēlow biblije. Šwēšelaze je, šo mōžē towarštwo tak mjenowanu šchulšku bibliju i Apokriphami ša 1 hr. pšchedawacž; tak je šmōžnjene, šo ma kōžde pacžerške džēcžo šwoju bibliju; a šo to ju ma, ša to ma šo, hdnž to nihtōn drugi njecžini, poštaracž wōžada. Nimo štaršchich maja pak tutu štarōšč pšchedewšchēm kmōtšja. Kmōtšja maja dožyla w tutym našchim cžadžu hladacž šwērnisho šwojeho šwjateho hamta, hacž je šo to hewak tak powšchitkownje štawalo.

Awto a Boža kšlužba. Awto je šo w poželēdnich lētach tež do krajinow dobnl, w kotrychž hacž šem škladnošč njebē, špēchne i jeneho mēštna druhemu pšchicž. To je nēšchto kšwalobne. A tež my we Ružizn šacžuwamy džakni tutōn pošup. Š Hannoverškeje kšlyšchimny, šo je tam pošš nowu cžaru pšchiprawik, kotrež jēšdne cžadžn šu wōšebje ša šemšchērjom pšchiprawjene. Wōšn jēšdža tak, šo šu do šapocžatka Božich kšlužbow pšchi Božim domje a šo tam po škōncženju Božeje kšlužby tež šašo wotjēdu. Tole je žnle wēščze džaka hōdne napravjenje.

Šnutšlowne mižionštwo je w přēnim tydženju julija we Šakškej šwoju šbērku mēlo. Tuta dnrbja jemu šmōžnicž, šapocžane džēla a škutki lubošcze wobšchowacž, haj špēchowacž. Kelko darow bu nadatnych, njeje hiščcze snate; jenož jenotliwe mjenšche licžby šmy šhōnili. Tute pošasaja, šo je šo we wšchelakich kōncžinach wšchelako škladowalo. Še škōncženej šbērku šnutšlowneho mižionštwa pak nochžemny škōncžicž šwoje šobudžēlo še šnutšlownym mižionštwom. Podpjerajmy dale jeho tak wobšchērne a pak tež tak jara nušne džēlo i dalšchimi darami a budžmy šami džēlacžerjo. Škladnošč, šo šam šobu džēla, namaka kōždn we šwojej wješžn, wōžadže. Abō njeje pola tebe tam nihdže žaneje pomožn trjeba ša šhornch a kšudnych, ša štarých a mlōdných, ša wudowny a šhroth, ša mlōdžinu a male džēczi?

Wištowanje: T. w B. 10. po Tr. — Š. w B. 11. po Tr.

Šamōkwity redaktor: šaracž Wyršacž w Možacžizach.